Št. 89. V Gorici, v soboto dne 7. novembra 1903. **Tečaj XXXIII.**

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič*

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerne izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6·60
pol leta	6 „ 60 „ „ „ 3·30
četrt leta	3 „ 40 „ „ „ 1·70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoludne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici štv. 11 v Gorici v «Goriški Tiskarni» A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. **Na naročila brez dopeslane naročnine se ne oziramo.**

Oglasi in poslanice se računijo po petit-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le **upravništvu.**

„PRIMOREC“
izhaja neodvisno od «Soče» vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1·60.

«Soča» in «Primorec» se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Pravica v službi — krivice.

Iz Celovca, 3. novembra.

Črna knjiga o brezpravnosti slovenske raje na Koroškem se polni; ni ga dne, da bi se starim krivicam ne pridružila nova. Vajeni smo že vloge trpinov, ki z oslovsko potrpežljivostjo prenašajo udarce in brce, ki se jim jih deli v imenu zakona. Trdo nam tiči za tilnikom tujčeva pest, vsak vzdih zatiranega naroda spremlja grohot in zasmeh moči in zmage pijanih sovražnikov. Imeli pa smo doslej vendarle še skromno, beraško pravico, vsaj vzdihovati, vsaj pritoževati se in vsaj pomoči prositi v — svojem jeziku. Edino naše zavetje bila so doslej sodišča, ona svetišča, kjer kraljuje devica „Pravica“, ki z zavezanimi očmi v imenu vladarjevem z enako mero deli pravico vsem, ki se zatekajo k njej. Poslušala nas je doslej ta luč in svetlobe v našem jeziku in pa — vsaj kolikor je mogla — tudi v našem jeziku vatrezala našim tožbam.

Toda to je bilo in ni več! Dogodki zadnjega časa nam pričajo, da se je pravica izselila iz naših sodišč; njena podoba je izginila iz njenih lastnih domov, kjer nam danes v vsej ostudnosti iz vseh kotov nasproti reži vsenemška nestrpnost in krivičnost.

Često se povzdiguje pravičnost in nedotakljivost sodnijskega stanu, ki jo baje ne morejo in ne smejo omajati politični viharji. Morda je drugod drugače, pri nas pa moramo javno izpovedati, da smo izgubili popolnoma zaupanje v veliko večino sodnih uradnikov. Sodniki na Koroškem so danes po veliki večini, ali hoté ali nehoté, pravi pravcati podajači naših narodnih nasprotnikov. Oni, ki jim je poverjena najvažnejša in najsvetejša javna služba — iskati in braniti pravico proti vsakateremu krivičnežu — teptajo danes sami na najkrutejši način naše v zakonih in naredbah utemeljene jezikovne pravice. Tako nizko ni stalo pravosodje še nikjer na Avstrijskem kakor stoji danes pri nas. Imamo častne izjeme, a redke so kakor bele vrane, in molčati morajo h krivicam, ki jih delajo drugi — sicer gorjé jim! Povsod po sodnih dvoranah so razstavljeni ovaduhi, ki kakor risi preže na svoje žrtve. Tudi dobri morajo tuliti z „Wolfovci“, če ne jih volkovi požro.

Ne pišemo teh vrstic iz srda do sodnjiskega stanu kakor takega; lep in vzvišen je ta stan kakor malokateri — toda le tedaj in le dotlej, dokler sodnik sam spoštuje svojo suknjo. Če pa se sodnik sam izpozablja, je pa časopisju dolžnost, da javno graja njegove napake in ga opozarja na njegove dolžnosti. Zato dvigamo v imenu slovenskega naroda svoj svarilni glas in kličemo z vso resnobo in vsem povdarkom: gospoda sodniki, iztrgajte se iz pogubonosnih objemov vsenemških jakobincev, dokler je še čas, ne dajajte se terorizirati od prusofilske kamarile, ki Vas hoče izrabljati za svoje hujskajoče protiavstrijske in protidinastične namene! Bodite branitelji pravice, zatiralci krivice, bodite pravi sodniki! To bo v čast Vam in Vašemu stanu, narodom pa v korist in pomirjenje.

Ko pišemo to ostro, toda pravično sodbo o naših sodnih razmerah, imamo pred očmi izlasti tri slučaje iz pravosodne prakse zadnjih dnij — tri slučaje vnebovpijoče krivice.

Prvi se je dogodil v soboto dne 31. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Velikovcu. Bila je razprava radi žaljenja časti. Tožnik je bil Slovenec, toženec Slovenec, priče Slovenci. Sodil je adjunkt Thurn, ki zna slovenski, istotako zapisnikar; tožnika je zastopal dr. Brejc, toženca dr. Gebert. Tožba je bila slovenska. Človek bi mislil, da ni zadržka, da bi se razpravljalo v jeziku, ki so ga vsi udeleženci zmožni, izvemši tožencevega branitelja. Pa kaj še! Sodnik je razglasil sklep, da se bo razpravljalo nemsko, češ, ker branitelj ne zna slovenski in je protestiral zoper slovensko razpravljanje; dr. Brejcu pa je sodnik z vso resnobo zagrozil, da ga kontumacira, ako bo slovensko govoril! Merodajen je bil torej tu ne jezik strank — notabene toženec sam ni zahteval nemške razprave — temveč jezik, ki ga je zahteval nemški advokat! Razpravni jezik torej ni odvisen od zakonitih predpisov, določi ga marveč advokat, pa le — če je Nemec!

To se je takoj pokazalo dne 2. novembra t. l. Na ta dan ste bili razpisani dve kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Celovcu. Tožena sta bila dva trda Slovenca, nemščine popolnoma nevešča. Branil ju je dr. Brejc, ki je svoje pooblastilo dosti prej sodišču naznanil s prošnjo, da naj se gledé na to, da njegova klijenta razumeta samo slovenski, poskrbi, da se bo moglo slovenski razpravljati, in da naj se o tem obvesti tudi državno pravdništvo. Pa kaj se je zgodilo? Da-si je mogoče brez težav sestaviti popolnoma slovenski senat in so se taki senati tudi že sestavljali, se je ta dan prikazal na pozorišču senat, v katerem sta bila samo dva sodnika slovenščine zmožna, eden sodnikov je ne ume prav nič, eden pa jo ima samo v svoji kvalifikacijski tabeli, ne zna je pa ne; zapisnikar trd Nemec. Državno pravdništvo je bilo zastopano po državnopravdniškem namestniku, ki prav lepo slovenski govori. Dr. Brejc je slovenščine nezmožne sodnike odklonil in sklicevaje se na točko 3 jezikovne naredbe od leta 1862, torej iste naredbe, na katere se nasprotniki sami vedno sklicujejo — zahteval slovensko razpravljanje. Sodni dvor pa je po dolgem posvetovanju sklenil, da so bo razprava vršila v nemškem jeziku, dr. Brejcu se prepove slovensko pledirati, v slučaju nepokorščine se mu zagrozi z disciplíniranjem po § 236 k. pr. Na to se je razprava vršila. — Predsednik se trudi s slovenskim obtožencem in slovenskimi pričami, čestokrat on ne razume obtoženca in prič, največkrat pa ti njega ne. Najhujša srednjeveška inkvizicija ni mogla biti mučnejša, nego je bilo to lomljenje jezika. Na koncu je stavil dr. Brejc v slovenskem jeziku predlog na zaslišanje dalnjih prič. Predsednik ga je opominjal, da naj govori nemško, dr. Brejc se ni uklonil. Sodni dvor je šel posvetovat se. Kmalu je prišel nazaj in razglasil sklep: da se dr. Brejcu radi tega, ker se vkljub prepovedi poslužuje slovenske govorice, da ukor in se mu zagrozi, da se mu vzame beseda, ako bo nadaljeval v slovenskem jeziku. Na to je sledil zatožni govor državnega pravdnika; za njim bi imel govoriti dr. Brejc. Komaj pa je izustil prvi slovenski stavek, ga je predsednik prekinil reksi, da mu odtegne besedo!

Razglasil se je sklep, da se razprava preloži v ta namen, da naj bi si obtoženec poiskal katerega drugega branitelja — ako si ga sam ne poišče, postavi se ga mu ex offo! Zgodilo pa se je še nekaj, kar je vsem sapo zaprlo: Ko je predsednik nato obtožencu, ki je kar debelo gledal te čudne prizore, razlagal, kaj se je ravnokar zgodilo, in mu skušal dopovedati s hvalevredno vnemo, da je preložitve kriv njegov branitelj, ki noče nemški govoriti, je obtoženec z glavo zmajal in se naivno začudil: „Zakaj pa bi ne smel slovenje govoriti, saj je naš jezik glih tol'k vreden kakor nemški!“ Na to očitajoče vprašanje ostal je predsednik odgovor dolžen! Ker se pa vedno izigravajo izjave strank zoper zastopnika, zahteval je dr. Brejc protokoliranje te strankine izjave, ki je uničujoča obsodba sodnega postopanja.

Kakor ta ravnokar opisana, tako se je vršila tudi druga razprava. Bila je iz istega razloga preložena.

To je bil dan zmage nemškega moloha, pravica pa si je zakrila oči in Slovenija se je zjokala nad krutostjo, da se je vrglo jezik slovenski na smetišče sodišč v oni deželi, ki je bila kedaj naša izključna last, naši sedanji zatiralci pa naši — gostje. O slovenska gostoljubnost — ti si naša poguba! — — —

Rožek — Velikovec — Celovec! V Rožeku prepovedan, v Velikovcu kontumciran, v Celovcu izbacnjen — taka je ravnopravnost slovenskega jezika pri nas. In še vedno ni zadovoljna nemška požrešnost, še vedno kriči o protekciji Slovencev, o naši poželjivosti itd. Bog daj tem norcem pamet in njihovim pomagačem — —.

— 22 —

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Vrli trgovec je obvestil neposredno po svojem povratku na svoj dom o tem svojo ženo, ki mu je čestitala z opombo, da ga obišče kakorhitro se bode mogla le za trenotek odtegniti svojim poslom.

Tega obljubljenega trenotka je bilo treba čakati pet dnij, kar bi se bilo gospodu Bonacieuxu v vsakem drugem slučaju zdelo jako dolgo; toda obisk pri kardinalu in okiski, katere mu je napravil Rochefort, so mu dali mnogo tvarine, o kateri se je dalo razmišljati, in znano je, da čas nikdar ne mine hitreje nego pri razmišljanju.

In to tim bolj, ker so bile vse Bonacieuxove misli rožnate barve. Rochefort ga je imenoval svojega prijatelja, svojega Bonacieuxa, in mu neprestano pripovedoval, da kardinal polaga nanj veliko vrednost! Trgovec je videl že v duhu, kako si pridobiva častna mesta in premoženje.

Tudi gospa Bonacieux je razmišljala, toda priznati moramo, da njene misli niso hile nikakor častilakomne; proti njeni volji je bil njihov predmet neprestano lepi mladi mož, ki je bil videti tako hraber in tako zaljubljen. Z osemnajstimi leti omožena z gospodom Bonacieuxom, ki je imel majhne sposobnosti, vdihniti kak čut mladi ženi, katere mišljenje je presegalo njen stan, je bila gospa Bonacieux za navadne skušnjave neobčutljiva; toda zlasti v tem času je imelo dostojanstvo plemiča na meščane velik upliv, in d'Artagnan je bil plemič; še več, nosil je uniformo garde, katero so cenile dame poleg uniform mušketirjev najvišje. Bil je, še enkrat rečeno, lep, mlad, drzen; govoril je o ljubezni kakor mož, ki ljubi in ki hrepeni po tem, da bi bil ljubljen. To je bilo več nego potrebno k temu, da se zmeša triindvajsetletna glavica, in gospa Bonacieux je dospela baš v to dobo življenja.

Dasi se soproga že osem dnij nista videla in so se tekom tega tedna izvršili med njima resni dogodki, sta bila vendar v nekaki zadregi, ko sta se sešla; vendar pa je gospod Bonacieux kazal resnično veselje in se bližal svoji ženi z odprtimi rokami.

Gospa Bonacieux mu da poljubiti čelo.

»Pomeniva se nekoliko,« pravi.

»Kako?« vpraša Bonacieux začudeno.

»Da, vsekakor, povedati ti imam neko prav važno stvar.«

»Res, in jaz tudi, jaz ti imam staviti več jako resnih vprašanj. Prosim te, razloži mi, zakaj in kako so te odpeljali.«

»V tem trenotku ne gre za to,« pravi gospa Bonacieux.

»In za kaj gre torej? Za moj zapor?«

»Izvedela sem zanj še isti dan; ker pa nisi bil kriv nikakega zločina, nikake spletke, ker končno nisi vedel ničesar, kar bi moglo izdati tebe ali koga drugega, sem pripisovala temu dogodku samo toliko važnosti, kolikor jo je zaslužil.«

»Jako lahkodušno govoriš o tem,« odvrne Bonacieux, razžaljen vsled malega interesa, kateri mu je izkazovala njegova žena. Ali veš, da sem jeden dan in jedno noč ležal v ječi Bastije?«

»Jeden dan in jedna noč mineta kmalu; pustiva tvoj zapor in vrniva se k reči, ki me je privedla k tebi.«

»Kako! K reči, ki te je privedla k meni! Ali torej ni to želja, videti svojega soproga, od katerega si ločena že osem dnij?« vpraša trgovec, silno užaljen.

»Pred vsem to, in poleg tega še neka stvar.«

»Govori!«

»Stvar največjega pomena, od katere morebiti odvisi najina bodoča sreča.«

»Najina sreča se je izza časa, odkar te nisem videl, gospa Bonacieux, silno izpremenila, in ne čudil bi se, če bi naju tekom nekaj mesecev za to zavidali mnogi ljudje.«

»Da, zlasti če slediš navodilom, katera ti hočem dati jaz.«

»Meni?«

»Da, tebi. Treba je izvršiti dobro in sveto dejanje ter ob jednem zaslužiti mnogo denarja.

Gospa Bonacieux je vedela, če bode svojemu možu govorila o denarju, da se dotakne njegove slabe strani.

Če pa je kak mož, in če je bil to tudi samo drobninar, govoril deset minut s kardinalom de Richelieu, ni bil več isti mož.

»Zaslužiti mnogo denarja!« pravi Bonacieux in nategne svoje ustnice.«

»Da, mnogo.«

DOPISI.

Iz Vipavske doline, dne 3. nov. 1903. (Slovesno blagoslovljenje in otvorjenje nove šolske stavbe v Vrhpolju pri Vipavi.) — V prijaznem ½ ure od vipavskega trga oddaljenem Vrhpolju smo obhajali 25. pr. m. redko slavnost blagoslovljenja in otvorjenja nove krasne šolske stavbe. Že dan 24. pr. m. je postavil krajni šolski svet pred šolo, cerkev, župnišče in Kobalovo hišo visoke maje, ki naj bi z zastavami, ki so plapolale s streh, poveličevali slovesnost prih. dne. V nedeljo 25. pr. m. se je zbrala tukajšnja šolska mladina, nekatere deklice celo v belih oblekah, s svojimi učitelji pred župniščem, kjer je pričakovala visokorodnega g. okr. glavarja V. bar. Rechbacha, c. kr. okr. šol. nadzornika g. Thumo, c. kr. okr. inženirja Iv. Jaksche-ta, vipavske c. kr. uradnike, njim na čelu blag. g. sodn. svetnika Nosana, in druge gospode in dame, ki so prišli počastit pomenljiv dan. Topiči so zagrmeli, zvonovi zapeli in naznanili zbranemu ljudstvu, da prične slovesnost. Počasi se je pomikal sprevod učencev, za njim visoki gostje v župno cerkev, ki je bila polna sijaja. G. župnik stopi na leco, kjer razloži v kratkem, jedrnatem govoru pomen slovesnosti ter povdarja korist, ki jo bo imela vrhpoljska mladina od svoje šole, ker jej ne bode potreba hoditi ob vsakojakih vremenskih neprilikah v Vipavo nabirat si zlatih za življenje tolikanj potrebnih naukov. Da pa šola doseže svoj namen, je treba blagoslova od zgoraj, pa tudi stariši morajo podpirati delovanje učiteljevo, tako nekako je govoril dalje g. župnik. Po govoru je bilo slovesno klicanje sv. Duha, na kar so šli učenci in drugo ljudstvo v sprevodu pred impozantno novo šolsko stavbo, kjer je govoril g. nadzornik Thuma, spominjaje se v govoru tudi g. glavarja, krajnega šol. sveta in občanov, ki so pripomogli do nove stavbe. Za njim je govoril okr. glavar ter izročitelj ključe g. nadučitelju Fr. Punčuhu, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje ter povdarjal, da se bo trudil vsestransko za napredek šole. Spominjal se je tudi vseh onih, ki so pripomogli, da se je sezidalo lepo novo šolsko poslopje. Govorniku se je od vseh strani čestitalo. Ginljiv je bil prizor, ko sta stopili na to pred g. glavarja belo oblečeni učenki ter sta ga zahvalili v imenu vrhpoljske šolske mladine za trud in skrb, katera je imel za zidanje naše šole. V znak hvaležnosti ste mu izročili krasen šopek cvetic. Po govorih je blagoslovil g. župnik šolo, potem je bila slovesna sv. maša. Skupen obsed za odlične goste je bil pripravljen pri županu g. Kobalu. Tam je bilo videti poleg že v začetku omenjenih gg. tudi grajščaka g. Karola grofa Lanthierija in za šolstvo unetega grajščaka g. K. Mayerja, dalje skoro vse gg. učitelje in učiteljice iz Vipavske doline, da celo nekaj tovarišev iz sosednje Goriške se ni strašilo dolgega potu v Vrhpolje. Pri banketu se je unela živahna zabava. G. župnik je napil cesarju, čemur je sledilo petje cesarske himne, krajni šol. svet pa je bil povabil vip. pevsko društvo, ki je izvajalo mojstersko nekaj pesmij, vmes pa so udarjali tamburaši iz Št. Vida. Vprizorjenje burke „Eno uro doktor" je bilo odpovedano zadnji trenotek.

Med prijaznimi pogovori je le prehitro nastopil večer. Vsakdo se je poslavljal v misli: Bil je lep dan, kakoršnega še ni videlo Vrhpolje!

Iz Dornberga, 2. nov. 1903. — Divjanje našega Lovreta groznega je pravo prokletstvo za ubogi naš Dornberg. Nekdanjega lepega miru ni več in ga ne bo, dokler bo med nami mešala surova Lovretova pest! Evo dokaza:

Naše starešinstvo je imelo sejo, h kateri se je bil potrudil tudi Lovre grozni, da vtakne svoj nos v naše stvari. Starešinstvo je hotelo, da ostane sedanji organist na svojem mestu. A glejte! Lovro grozni je bil proti. Neki starešina je predlagal, da naj bi v cerkvi pela skupno stari in novi pevski zbor. Čujte! Lovro grozni zopet proti. Starešinstvo je želelo, da bi bila velika maša, kakor po stari navadi, ob 10. namesto ob 9. uri. In glejte! Lovro grozni je tudi sedaj proti. S svojim robatim nastopom je kazal, kakor da bi bil on kak turški paša in mi njegovi gjavri! Čudim se, da ga niso pograbili ter bacnili na cesto!! S takim hudobnim popačem ne moremo naprej! Vedno ščuva in zmirja nas s kmetavzarji in drugimi psovkami. Tak človek ni božji, pač pa vražji namestnik! Saj sedaj v par letih je v Dornbergu radi njega več sovraštva in greha, kakor ga je bilo prej v 100 letih! In za njegovo nelepo delo mu dajemo na leto težkih 4000—5000 gld. Kedaj se vendar spametujemo ter mu posvetimo nekoliko v točki, kjer ga bo najbolj bolelo? Nekateri so glede njegove previsoke plače že nekaj stikali; to bo treba zopet začeti!

V nedeljo nas je ta obče ljubljena duša zopet razveselila. Od pamtiveka smo imeli pozimi 1. mašo ob 7. uri zjutraj, ali ta mogočni nunc jo je svojevoljno določih ob 6½, kar je zbudilo splošno nevoljo in ogorčenost.

Na vso njegovo sovražno in uporno nagajivost bi rekel jaz tako-le: Če hoče Lovro grozni, Točebran, vse ukazati, — prav; toda on naj tudi plačuje organista, cerkovnika, kaplana, samega sebe in naj odkupi cerkev; dokler pa je cerkev naša lastnina in dokler mi vse plačujemo, naj pa ve ošabni in vrtoglavo domišljavi Kristusov (?) namestnik, da smo mi plačniki-gospodarji, ali on plačanec! — V nobeni točki ne smemo odnehati, zahtevajmo, da se vse naše izpolni; k maši hodimo ob 7. in 10. uri, ne oziraje se na to, kaj hoče Lovretova trma. In ko bo videlo to za naše duše (v podobi svitlih kronic!) toliko vneto pope, da je naša volja krepkejša, ko njegova hudobna zdražbarija, potem, če ima le še kaj pameti, se nam uda in če ne, uberemo proti njemu še lahko drugo pot. Na koražo torej proti trmi presitega Lovreta groznega, Točebrana!

„Kmetavzar".

Vrh-Preserje, 4. nov. 1903. — Tudi kmetu je treba, da prime včasih za pero in brani svoje pravice, katere se mu, kakor zastavo, kratijo povsodi. Res je, da so se v zadnjem času pri nas poti nekoliko zboljšale, in da smo dobili potrebni vodnjak, za kateri je zraven naših žrtev prispevala tudi dežela in država, za kar smo jima, kakor vsem, ki so k temu kaj pripomogli, hvaležni, ali naše tako važno vprašanje gledé lastne šole pa le ne more priti do pravične rešitve. Kdor pozna obširni naš kraj, število otrok, veliko oddaljenost od sedanje šole v Rihembergu, slabe zveze in podrobne razmere, ta pač prizna, da šolska oblast ravna z nami mačehinski, in da od šole nimamo drugega nego trpljenje in pa davke. Naši otroci ne samo da ne morejo redno v šolo, kakor oni, ki so blizu, in ne samo da trpé po zimi vsled groznega vetra in mraza, poleti pa vsled hude vročine na predolgih, strmih in grdih poteh, temveč tudi zdravje otrok je pri tem močno v nevarnosti. Koliko prehladov in pregretjij ter drugih iz teh izvirajočih boleznij so naši otroci že pretrpeli, ali jim podlegli. Celo odraslim in zdravim ljudem so take hoje nemogoče. To je skusil tudi že naš ljubeznivi župnik, ki se je kljub temu, da ima boljšo hrano in obleko od naših otrok in manj poti do nas, že parkrat prehladil in je obolel. Za naše otroke je sedanja šola mučilnica.

Zato smo trkali že več časa ter vložili prošnjo za samostalno šolo Vrh-Preserje. Šolski svet iz Gorice je bil poslal komisijo, ki je pregledala to poletje tukajšnje razmere. Kladi naš g. nadzornik je pes in na uro zmeril daljavo, to pa v hitri hoji, kakoršne nikdo ne hodi, celo udje komisije so zaostali — in našel je, da je rabil vseeno skoro uro časa od sedanje šole do Vrha. Oziraje se še na druge razmere in na število hiš in otrok, smo bili gotovi, da dobimo šolo že to leto. Toda prišlo je drugače.

Naš župan Pavlica, ki je glasoval ugodno za enake prošnje drugih šole manj potrebnih občin, je delal tu skrivneje in tudi očitno na vse pretege prot kazal je, da smo mu dobri le pri volit pri mastnih zaslužkih in dijetah. Župnik rihemberski brez prepira in čivjanja ne more živeti, on je skakal in skače kakor obstreljena zver proti naši šoli. Vlekel jo je celo na prižnico in v cerkvi nas grdil in sramotil. Kolikor on šunta in ruje po občini, je pa že odveč. Zdaj vtika svoj dolgi nos v šolo, zdaj se obrega ob učiteljstvo in tožari, zdaj ruje zopet proti pokopališču in drugim napravam v občini, zdaj zopet mesari narodna društva itd. Sam krik, rogomentenje in beganje!

Poslana komisija je uvidela, da je opravičena naša prošnja; zato smo upali, da se šol. oblastvo za nas zavzame. Pri seji so bili naši bližnji zastopniki za njo. Le oni izpod Školja je snedel besedo, ker bi služil rad Bogu in hudiču. Dobro je, da se spozna može... Prošnja je bila na prvi inštanci odbita. Vsa stvar je baje v Trstu, in kdo ve, kako se reši. Župan Pavlica pa je izvlekel na dan celo neki kdo ve kdaj napravljeni sklep starešinstva, da naša „bogata" občina prispevaj tisoč kron za štirirazredno novo poslopje v Rihembergu. On bi vedno kaj zidal okoli svoje hiše in „služil", četudi na naše troške. Toda tukaj naj ve g. župan in župnik in oblastva, da mi od svojih pravičnih zahtev ne odnehamo. Borili se bomo za svojo deco, za svoj napredek, nevzdržno. Prizadjali smo si za napravo šole že več troškov in po zaslugi nekaternikov jih bomo še imeli. Duševnega kruha prosimo, in opravičeni smo, ali z lepa ga nam nočejo dati. One pa, ki so nam stali na strani, za našo šolo glasovali ali nam kakorkoli pripomogli z dejanji in sveti, zlasti pa gospoda, ki nam je sestavil temeljito prošnjo, prav srčno in toplo zahvaljujemo.

Domače in razne novice.

Osebne vesti. — Vodja paznikov v zaporih na tukajšnji okrožni sodniji g. Martin Neffat je imenovan kancelijskim oficijalom.

Višjim stavbenim svetnikom pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu je imenovan stavbeni svetnik gospod Jaroslav Peschke.

Računski revident Karol Simonis je imenovan računskim svetnikom v obsežju tržaškega finančnega ravnateljstva.

Namestnik je imenoval redarstvenega oficijala Galiardo Gagliardija pristavom pomožnih uradov redarstvenega ravnateljstva v Trstu, provizoričnega redarstvenega oficijala Adolfa Hermanna v Miljah definitivnim oficijalom, redarstvenega kancelista Valentina Vanzo v Pulju provizoričnim redarstvenim oficijalom, provizoričnega redarstvenega kancelista Ivana Predanka v Trstu definitivnim redarstvenim kancelistom in orožniškega postajevodjo Matevža Finderle v Trstu provizoričnim redarstvenim kancelistom.

„Pevsko in glasbeno društvo v Gorici" priredi soboto dne 14. novembra 1903. koncert z brezplačnim sodelovanjem vojaškega orkestra c. kr. pešp. št. 47. v veliki dvorani „Hotela Central". Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. Auber: Ouvertura iz opere „Fra Diavolo", svira vojaški orkester. 2. a) Meyerbeer: „ples v senci", iz opere „Dinorah". b) Smetana: Fragment iz opere „Skrivnost" za Flügelhorn-solo. 3. Anton Förster: „Ljubica", mešan zbor. 4. Thomé: „Španjska serenada", svira vojaški orkester. 5. F. S. Vilhar: „Na vrelu Bosne", možki zbor. 6. Benczur: „Zvezdam", koncertna fantazija. 7. A. Jevgenijev: „Kak u naševa u bližnjeva sasjeda", ženski zbor s premlje-

(Dalje v prilogi.)

»Koliko približno?«

»Morebiti tisoč pistol.«

»Ali je to, kar imaš od mene zahtevati, zelo težko?«

»Da.«

»Kaj moram storiti.«

»Takoj odpotovati; s seboj s ti dam pismo, katerega si pod nobeno pretvezo ne smeš pustiti vzeti in je moraš oddati lastnoročno.«

»In kam bi moral potovati?«

»V London.«

»Jaz v London! Vsekakor se šališ, kajti jaz v Londonu nimam opraviti ničesar.«

»Toda treba je, da greš tja za druge.«

»Kakšni drugi so to? Opozarjam te na to, da ničesar več ne storim nepremišljeno in da nočem samo vedeti, kakšni nevarnosti se izpostavljam, ampak tudi, za koga se ji izpostavljam.«

»Odlična oseba te pošilja, odlična oseba te pričakuje: plačilo nadkrili tvoje želje, to je vse, kar ti morem obljubiti.«

»Vedno in vedno nove spletke! Hvala, jaz temu ne zaupam, in gospod kardinal mi je to pojasnil.«

»Kardinal!« vsklikne gospa Bonacieux. »Ali si videl kardinala?«

»Dal me je poklicati,« odvrne drobninar samozavestno.

»In ti si ugodil njegovemu povabilu, neprevidnež, kakoršen si!«

»Povedati moram, da nisem imel proste volje, k njemu iti ali ne iti, kajti bil sem med dvema stražnikoma. Ravno tako resnično moram še priznati, da bi bil, ker tedaj še nisem poznal Njegove Eminence, rad dal vse, da bi se bil oprostil tega obiska.«

»Ali te je torej mučil? Ali ti je pretil?«

»Podal mi je roko in me imenoval svojega prijatelja, — svojega prijatelja! Ali razumeš, žena? — Jaz sem prijatelj velikega kardinala.«

»Velikega kardinala!«

»Ali mu odrekaš ta naslov?«

»Ničesar mu ne odrekam, a pravim ti, da naklonjenost ministra traja malo časa, in da mora človek biti norec, ako se obesi ministru na rame. Združiti se je treba z močjo, ki je večja od njegove, ki ni odvisna od dobre ali slabe volje kakega moža ali od izida kakega dogodka.«

»Obžalujem, madame, toda jaz ne poznam nič več moči razun one velikega moža, kateremu imam čast služiti.«

»Ti služiš kardinalu?«

»Da, madame, in kot njegov sluga ne pripustim, da bi se ti vdeleževala zarot proti varnosti države in bi služila spletkam ženske, ki ni niti Francozinja, ampak ima špansko srce. K sreči je tukaj kardinal, njegovo pazljivo oko čuva nad vsem in vidi v dno srca.«

Bonacieux je besedo za besedo ponovil frazo, katero je izrekel grof Rochefort; toda uboga žena, ki je računala na svojega moža in je v tem upanju bila porokinja zanj svoji kraljici, se je zgražala nad nevarnostjo, v katero je skoro zabredla, in nad onemoglostjo, v kateri je bila. Ker pa je poznala slabost in zlasti lakomnost svojega moža, vendar še ni obupala, da ga pridobi za svoje namene.

»Ti si torej kardinalist!« vsklikne. »Ah, ti služiš stranki onih, ki mučijo tvojo ženo in žalijo kraljico!«

»Zasebne koristi so brez pomena proti koristim vseh. Jaz sem za one, ki rešujejo državo,« pravi Bonacieux s povdarkom.

To je bila druga fraza grofa Rocheforta, katero si je zapomnil, in imel zdaj priliko, porabiti jo.

»In veš, kaj je država, o kateri govoriš?« pravi gospa Bonacieux in zmaje z rameni. »Zadovolji se s tem, da si navaden meščan, in priklopi se stranki onih, od katerih imaš največ koristi.«

»Ej, ej,« pravi Bonacieux in potrka po zaokroženem trebuščku mošnje, v kateri je srebrno zažvenketalo, »kaj praviš k temu, propovednica?«

»Od kod je ta denar?«

»Ali še nisi uganila?«

»Od kardinala?«

»Od njega in od mojega prijatelja, grofa Rocheforta.«

»Od grofa Rocheforta? To je vendar oni, ki me je odpeljal!«

»To je mogoče.«

»In od tega človeka ti sprejemaš denar?«

»Ali mi nisi rekla, da te je odpeljal iz političnih vzrokov?«

»Da; toda odpeljal me je z namenom, da bi me prisilil izdati mojo gospo, da bi spravil s pomočjo natezalnice iz mene izpovedi, ki bi spravile v nevarnost čast in morda celo življenje moje odlične gospe.«

»Tvoja odlična gospa je nepoštena Španka,« odvrne Bonacieux, »in kar stori kardinal, je dobro storjeno.«

»Imela sem te za strahopetca, skopuha in tepca,« pravi mlada žena, »a da znaš biti nesramen, nisem vedela.«

»Kaj praviš?« reče Bonacieux, ki ni še nikdar videl svoje žene jezne in se je bal zakonskega prepira.

»Pravim, da si pomilovanja vreden človek,« nadaljuje gospa Bonacieux, ki je opazila, kak vpliv je dobila zopet na svojega moža. »Ah, ti se spuščaš v politiko, ti, in še v kardinalistično politiko! Ah, ti se za denar z dušo in telesom prodaš hudiču.«

vanjem glasovirja. 8. P. J. Čajkovskij: „Legenda", mešan zbor. 9. Karol Weiss: „Novi Čehov sen", ciklus čeških narodnih pesmi, svira vojaški orkester. 10. A. Rubinstein: „Jutro", možki zbor s spremljevanjem orkestra. Društveni pevovodja: Josip Michl. Po veselici prosta zabava. Sedeži I.—III. vrste 2 K 50 vin.; IV.—VI. vrste 2 K; VII.—X. vrste 1 K 50 vin.; stojišča 70 vin. Posebne vstopnine ni. Vstopnice se razprodajajo pred koncertom v prodajalnici gosp. Antona Jeretiča, Via Seminario, na dan koncerta od 7½ ure naprej pri blagajnici. Čisti dohodek je namenjen revnim pogorelcem iz Bovca. K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Umrl je včeraj zjutraj po kratki bolezni v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov g. Franc Alpi, poznati trgovec v Gorici in občinski svetovalec. Pogreb bo jutri ob 11. dop.

Dva nova zdravnika. — V Gorici se je nastanil kot privatni zdravnik g. dr. Anton Brecelj, rodom iz Vipavske doline.

Dr. Ivan Portik, doslej okr. zdravnik v Velikih Lašičah na Kranjskem, se je preselil v Gorico.

Zaslepljena laška politika. — Nemci so prizadjali Lahom že veliko zla, pa jim ga še prizadenejo, ako ostanejo ti tako nespametni, kakor so sedaj. Kaj počenjajo z Lahi v Tirolski in z laškimi visokošolci v Inomostu, je znano. Nedavno temu so jim pretili s palicami, kakor da Lahi niso vredni drugega nego nemške palice. Nemci tam gori, ker so v premoči, kažejo očito svoje sovraštvo do Lahov, ali to nič ne ovira naših Lahov, da ne bi hodili roko v roki z Nemci v naših deželah. Sovraštvo do Slovanov je pri njih tako veliko, da jih slepi ter ne vidijo nevarnosti, katera jim preti od Nemcev. Nemci so se zajedli v Trstu in drugodi po naših deželah že tako, da bodo imeli po otvoritvi nove železniške zveze tako stališče, da bo treba z njimi prav resno računiti, in to nemalo tudi z laške strani. Lahi hodijo krivo pot, ker se preveč vežejo z Nemci, in tisto povdarjanje o kulturi na obeh straneh — utegne Lahe stati še drago. Nemec je zvijačen in se laska danes temu, jutri onemu, kjer mu kaže kaj dobiti ter si utrditi svojo pozicijo. Da skušajo Nemci dandanašnji živeti složno z našimi Lahi, to radi verujemo, ker jim to nese, ali časi se utegnejo obrniti tako, da se bo Lahom prav resno bati svojih „prijateljev". Tudi na jug utegnejo priti s palicami, in te palice utegnejo padati prav neusmiljeno po laških hrbtih. Zato pa je skrajno nespametno, postavljati se v boju Nemcev zoper nas na stran prvih. Zaslepljena laška politika soglaša s tiranskim postopanjem s koroškimi Slovenci ter si želi, da bi bilo tako tudi pri nas. Preneumno je, kar piše n. pr. „Piccolo", da hočejo Slovenci Koroško posloveniti, kakor je preneumno, kadar govori o poslovenjanju tam, kjer si s težavo priborimo bori košček pravice, ki nam gre po vsaki pameti, ali neumno je tudi, da se postavlja v boji Nemcev proti nam na stran prvih. S tem kopljejo Lahi grob samim sebi, kajti nikakor naj ne mislijo, da Nemci njim prizanesejo, ako bi se jim posrečilo, ugonobiti nas. Pa tudi tako jim ne prizanesejo; kadar zrase njih število, pa bodo videli, da so redili gada na prsih. Nemčina v naših deželah napreduje in Nemci naraščajo povsodi, ali nazadujejo pa Lahi, ki so nemalo krivi napredovanja Nemcev... nò, veže jih „kultura"!!....

Skrajna krivica je to, kar počno sedaj s koroškimi Slovenci, ali naši Lahi soglašajo s to krivico. In ta krivica je plod tiste „kulture", ki jih veže! Ako bi bili Lahi pametni, bi se sporazumeli s svojimi sodeželani slovanske narodnosti, in v tem bi imeli vsi močen nasip proti nemški poplavi. Tako pa jih varljivi sistem odvrača od nas, ker hoče deliti in vladati in ker hoče omogočati čim trdnejša tla nemškemu navalu in vplivu. Sistem draži Lahe in Slovane, Nemci se pa smejejo v pest in sanjajo o tem, da se po novi železnici skokoma utaborijo nepremagljivo in merodajno med nami. Tisti sistem Lahe kruto vara; to že uvidijo. Nič ne bo pomagala kultura, kadar bo pela nemška palica novo mašo po njihovih hrbtih, in tačas utegnejo zaman iskati pomoči pri Slovanih. Ali ne vidijo, kaj namerava vlada celo v Dalmaciji? Ali jej je tam kaj za Lahe? Nič, ker jih hoče odriniti v stran, da naredi prostor — Nemcem. Danes meni, jutri tebi; utegne priti čas, ko bo nameravala kaj sličnega kje med nami. Vlada je nemška, sistem je nemški, vsa tista divja gonja med nami je nemška, vse gre le v prid Nemcem, — ali Lahi so tako zaslepljeni, da tega ne vidijo, marveč jim kar naravnost pomagajo utrjevati pozicije, s katerih se ne dado več pregnati. Gonja proti Slovanom se bo nad Lahi britko maščevala, pa še v doglednem času. To naj si zapomnijo. Takrat ne bodo več govorili o tem, da hočejo Slovenci posloveniti „pol sveta", ampak praskali se bodo za ušesi, za katera jih bodo vlekli Nemci, in tožili bodo o svojih nemških bolečinah. Ali to bode prepozno, ako ne krenejo že sedaj na drugo pot, na pot sporazumljenja s svojimi drugorodnimi sodeležani. Le v tem je njih spas... mi se kljub vsemu ne bojimo bodočnosti.

Slaba „prešca". — Profesor na tukajšnjem učiteljišču gosp. dr. France Kos je spisal novo knjigo: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. Založila in izdala je to knjigo „Leonova družba" v Ljubljani. To je šele prva knjiga, celo delo pa bo obsegalo 10 takih knjig. G. profesor in doktor Kos je znan zagrizen klerikalec, ki stoji tudi kot zgodovinar ves pod vplivom klerikalizma. Klerikalizem pa pretvarja vse po svoje, posebno rad preobrača zgodovino; zakaj, je znano. Zato se ni mogoče veseliti nikake reči, ki pride iz peresa kakega klerikalnega učenjaka, se manj, ako izda kako tako reč tako čistoklerikalna družba, kakor je „Leonova", ker tam ni objektivnosti, ni nevtralnosti, marveč vse je pisano le s strogo pristranskega, klerikalnega stališča. Tako je na sploh, in bržčas g. dr. Kos ne dela izjeme. Saj ga poznamo.

„Primorski List" meni, da je Kosova knjiga „krasen književni vahtič", mi pa pravimo, da je slaba „vahtna prešca", in zdi se nam, da se nič ne motimo.

Kako se preminjajo časi. — V hiši nekega goriškega trgovca se še pred 6 leti ni smela slišati slovenska beseda. Sovražen ni bil toliko trgovec kolikor njegova soproga. Služabnice in slovenski sorodniki so morali v hiši govoriti le laški.

Danes pa gospa nima večje skrbi nego da... nauči otroke dobro slovenski. V ta namen ima celo denarnih žrtev. Prišla je namreč do prepričanja, da.... zanaprej bo v Gorici slovenski jezik bolj „štiman" nego laški, da se bo tu kmalu le slovenski govorilo, — da kjer je kaj bolj finega, to je slovensko, in sploh: da v Gorici se bo moglo živeti le s pomočjo slovenskega jezika. — Gospa se najbrže prav nič ne vara. Tako bo!

Politiški obhod na novi železniški zvezi. — Tukajšnji magistrat naznanja, da se bo vršil po nalogu tržaškega namestništva politiški obhod na novi železniški zvezi s Trstom od km 80 9/9 do 9.16, in sicer na dan 12. novembra t. l. Komisija se zbere ob 10·30 dop. pri kavarni „Corso". Opozarja se na ta obhod vse interesovance, da se zglasijo pri komisiji glede razlastitve pa tudi pomislekov, katere imajo s svojega interesa prijaviti komisiji.

Vinarska in sadjarska društva na Vipavskem nameravajo sklicati 22. t. m. k Rebku javen shod, na kateri se povabijo vsi poslanci. Razgovora bo tam o raznih gospodarskih in drugih rečeh. Natančneje pride.

Politična preiskovanja. — V četrtek v jutro ob 7. uri je šel preiskovalni sodnik dr. Perndanner v spremstvu zapisnikarja in 4 redarjev v civilni v obleki preiskat stanovanje družine Gorjanove v Korenski ulici. Ko je komisija tu skončala svoje delo, je šla preiskat še trgovino z rožami te velelaške Gorjanove tvrdke v Gledališki ulici. Tvrdka Gorjanova je znane po svojih velelaških nastopih in naziranjih. Deležila se je tudi razstave v Vidmu. Preiskava stoji v zvezi z irredentističnimi demonstracijami laških visokošolcev v Vidmu in Čedadu. Policija je preiskala tudi sobo pri g. P. Pianiju v ulici Manzonijevi, kjer je prebival poleti laški visokošolec Bressan, ki se nahaja v preiskavi na Dunaju. Preiskali so tudi stanovanje Jos. Brumata, uradnika „Cooperative" na Travniku. Preiskovanja so imela baje negativen vspeh.

Pozneje je preiskala policija še stanovanje tukajšnje laške učiteljice Ane Perinčig, ki stanuje v tretjem nadstropju št. 12. na Travniku.

Lov na lisice. — V torek so priredili tukajšnji artilerijski častniki na Velikih Rojicah takozvani lov na lisice. Pripeljalo se je na lice mesta gledat ta zanimivi lov mnogo odlične gospode iz Gorice in okolice. Lov je vodil stotnik Trdoglav, poročnik Egger je predstavljal lisico, imajoč na hrbtu lisičin rep. Tekli so ob 3. uri pop. z Malih Rojic ob Soči čez Rubije na Velike Rojice, bilo je 30 jezdecev, ki so premagali vse postavljene ovire. Prvo premijo je dobil artil. nadporočnik Gutsmann, (popolni necesaire za pisanje), drugo artil. stotnik Podboj (service za kadilce), tretjo nadporočnik tuk. 47. pešp. Molina (palica za ježo). Prvi je dobil tudi rep lisice. Svirala je vmes vojaška godba.

Srečna Krajnavas! — V „Prim. L." smo čitali neskončno dolg dopis iz Krajnevasi na Krasu o trojni slovesnosti. Obhajali so stoletnico posvečevanja glavnega altarja (Nekaj novega taka slovesnost.... nò, stoletnice nabiralne mošnje ne morejo obhajati, ker se poprej izrabi vsled preobilih darov!), potem je obhajal med njimi 40-letnico mašništva dekan Matija Sila, in pa nov kip so postavili Materi božji. Da je obhajal g. dekan 40-letnico slovesno, je vse prav in lepo, in do tu nimamo kaj oporekati. Ali zdi se nam, da ima dopisnik v „Prim. L." slabo vest glede kipa Matere božje, kakor da ni bil kdo ve kako potreben; brez njega bi bili v Krajnivasi tudi lahko še naprej živeli. Zato pravi ta dopisnik, da marsikdo se bo mogoče spodtikal in dejal, naj bi bili denar drugam porabili — to kaže očitno slabo vest, in bržčas bi bilo bolj prav, ako bi bili oni denar porabili v kak drugi namen. Slaba letina, kmet stoka, ali kljubu temu ga znajo vedno obrati za kak altar, kip ali kaj takega. Seveda zanje je lahko, pa tudi vse hočejo imeti, kar si le zmislijo, če je potreba ali ne. Naš kmet pa je tako neumen, da znese v farovž ter daruje v „dober namen", zlasti ženske darujejo rade v „namene", zadnji vinar. Pa četudi ni za sol, da je le za čast božjo in pa da je g. nunc sit! — Kadar se odpro oči našemu kmetu, se bo po naši domovini manj malikovalo in več molilo!

Na deški vadnici v Gorici je razpisano mesto prov. vadniškega učitelja. Treba učit. vsposobljenja in znanja nemškega ter laškega poučnega jezika.

Služba cestarja v Bovcu je razpisana. Plača 45 K na mesec. Prošnje je vlagati na okr. glavarstvo v Tolminu do 20. t. m.

Iz Pliskovice nam pišejo, zakaj da niso bili deležni birme tudi njihovi otroci, ko jo je delil po Krasu goriški nadškof. Dopisnik pravi, da zato ne, ker niso hoteli občinarji gosp. nuncu prenarediti farovž tako, kakor je hotel; radi tega jih je odtegnil od birme. Dopisnik pravi dalje, da to se pa ne zgodi še tako kmalu, ker so imeli še pred kratkim pri cerkvi in zvoniku preobilo troškov. Kadar se tiste rane zacelijo, potem si bomo druge sekali.

»Ne hudiču, ampak kardinalu.«

»To je isto!« vsklikne mlada žena. »Kdor reče Richelieu, reče Satan.«

»Molči, molči, mogel bi te kdo slišati!«

»Da, prav imaš, in potem bi se morala sramovati tvoje strahopetnosti.«

»Kaj torej zahtevaš od mene? Povej!«

»Povedala sem ti: da takoj odpotuješ, natanko izvršiš posel, kateri ti dati sem se ponižala, in pod tem pogojem pozabim in odpustim vse; in še več.« — pri tem mu da roko — »vrnem ti svojo ljubezen.«

Bonacieux je bil plašljivec in skopuh; toda ljubil je svojo ženo in bil je ginjen. Jednoinpetdesetleten mož se ne more dolgo protiviti triindvajsetletni ženi. Gospa Bonacieux je opazila, da pomišlja.

»Torej, ali si se odločil?«

»Toda pomisli vendar nekoliko, moja ljuba prijateljica, kaj zahtevaš od mene. London je daleč od Parisa, zelo daleč, in tvoja naloga morda za me ni brez nevarnosti.«

»Kakšnega pomena je to, če se je ogibaš?«

»Čuj,« pravi drobninar, »čuj, jaz stvar odločno odklanjam: spletk se bojim. Jaz sem videl Bastijo. Brrr! To je strašno, Bastija. Pretili so mi z natezalnico. Ali veš, kaj je natezalnica? Ne, odločno, jaz ne grem. In zakaj pravzaprav ne greš ti sama, kajti res bi menil, da sem se v tebi popolnoma motil: menil bi, da si ti mož, in sicer še jeden najbolj divjih.«

»In ti, ti si ženska, pomilovanja vredna ženska, neumna in poživinjena. Ah, ti se bojiš! Dobro torej, če ne odpotuješ takoj, to dam na kraljičino povelje zapreti in vreči v isto Bastijo, katere se tako bojiš.«

Bonacieux se zatopi v globoko razmišljevanje; njegovi ubogi možgani so silno trpeli vsled dvojne jeze kardinala in kraljice: jeza kardinala je sijajno zmagala.

»Daj me torej zapreti v imenu kraljice,« pravi, »in jaz se obrnem na Njegovo Eminenco.«

Gospa Bonacieux je uvidela, da se je za sedaj zmotila, in se bala, da je šla predaleč. Trenotek je opazovala ta neumni obraz z izrazom trdne odločnosti, kakor so sploh obrazi tepcev, ki se boje.

»Prav, naj bode,« pravi. »Če se vpošteva vse možno, imaš morebiti prav: na političnem polju mož razume več nego ženska, in to zlasti ti, ki si govoril s kardinalom. In vendar je zelo žalostno,« pristavi, »da moj mož, človek, o katerem sem mislila, da se smem zanašati na njegovo ljubezen, ravna z menoj tako neprijazno in ne izvrši moje želje.

»Ker te tvoje želje morejo privesti predaleč,« odvrne Bonacieux zmagoslavno, »in jim jaz nič prav ne zaupam.«

»Jaz torej opustim to zahtevo,« pravi mlada žena in vzdihne; »prav je, ne govoriva več o tem.«

»Če bi mi bila vsaj povedala, kaj imam v Londonu opraviti,« odvrne Bonacieux, ki se je spomnil nekoliko prepozno, da mu je naročil Rochefort, naj se potrudi, izvedeti skrivnosti svoje žene.

»Brez vsake koristi je, če to veš ali ne,« odvrne mlada žena, ki ji je neka instinktivna nezaupnost povedala, da je šla predaleč; »šlo je za malenkost, kakoršnih si ženske žele mnogokrat, za neki nakup, pri katerem bi se bilo dalo mnogo zaslužiti.«

Toda čim bolj se je zatajevala mlada žena, tim bolj je bil Bonacieux prepričan, da je skrivnost, katere mu ni nikakor hotela razodeti, velikega pomena. Odločil se je torej, takoj pohiteti h grofu Rochefortu in mu povedati, da kraljica išče sela, ki bi ga poslala v London.

»Oprosti, da te zapustim, moja ljuba žena,« pravi; »ali ker nisem vedel, da me obiščeš, sem si dogovoril z jednim svojih prijateljev sestanek; takoj se zopet vrnem; počakaj samo deset minut, tekom tega časa se s prijateljem pogovoriva, in potem pridem po te, da te spremim v Louvre, ker je že pozno.«

»Hvala,« odvrne gospa Bonacieux, »ti nimaš dovolj poguma, da bi mi mogel koristiti, in skoro gotovo se vrnem v Louvre čisto sama.«

»Kakor hočeš, ljuba žena,« odvrne bivši drobninar. »Ali se kmalu zopet vidiva?«

»Gotovo; upam, da mi služba prihodnji teden pusti nekoliko prostosti, katero bodem mogla porabiti v to, da vredim najino gospodarstvo, ki je prišlo zelo iz reda.«

»Prav; pričakoval te bodem. Ali si huda na me?«

»Jaz? Niti najmanj.«

»Torej v kratkem na svidenje?«

»V kratkem na svidenje.«

Bonacieux poljubi svoji ženi roko in hitro odide.

»Le pojdi!« pravi gospa Bonacieux, ko je njen mož zaprl za seboj vrata na cesto, in je bila sama, »temu tepcu ni manjkalo nič drugega nego da je postal kardinalist! In jaz, ki sem porokovala kraljici, ki sem obljubila svoji ubogi gospej... Ah, moj Bog, moj Bog! Prištevala me bode onim bednim, katerih vse mrgoli v gradu, in katere so ji postavili na stran, da vohunijo! Ah, gospod Bonacieux, nikdar te nisem dosti ljubila; toda zdaj je še mnogo slabše: jaz te sovražim, in, na mojo besedo, to mi poplačaš!«

V trenotku, ko je izrekla te besede, dvigne glavo kvišku, kajti slišala je, kako je nekdo trkal na strop, in glas, ki se je slišal skozi deske, ji zakliče:

»Ljuba gospa Bonacieux, odprite mi mala vrata na hodnik, da pridem k vam.« (Dalje pride).

So otroci, ki imajo po 15 in še več let, pa še niso bili pri birmi. V taki starosti pa že ne mislijo več tako na birmo, marveč gledajo že po „brejarjih“ in godcih.

Morda, morda pa tisti, ki ni privoščil Pliskovčanom birme, sam kaj malo ceni zakrament sv. birme?! Drugače bi ga pač ne odjemal otrokom!

Z Brijf smo dobili dopis, ki nam pripoveduje o napredku mladine pri lepo ubranem petju, za kar gre zahvala g. pevovodji, ki se obilo tudi in žrtvuje. Izginilo je nečedno vasovanje, prišlo pa na površje lepo ubrano petje. Hvala, komur hvala! Dopisnik pravi, da se „napreduje“ pa tudi v dolgovih, čemur pomaga vinska klavzula, filoksera, peronospera, trtne osepnice itd. Vsi stari vinogradi so opustošeni, z vso unemo bi bilo potreba oprijeti se novih nasadov, ali delo stane obilo, odkod pa denar? „Napredek“ pa je na Brjah tudi v — izdajicah. Pred tremi meseci je bila po komisiji priznana in potrjena potreba naprave pokopališča. Ali kaj si izmisli naš precartani župnik? Napravil je utok, in izdajice so mu šle na limanice! G. župnik zapušča radi tega med nami najžalostnejše spomine; še preklinjali ga bodo...

Čez most na skladovni cesti pri Kasovljah vozijo do 100 kvintalov teže, tako da se je most radi prevelike teže in nepravilne gonje že precej pokvaril.

Nekaj pa je težko razumeti, da namreč v takih časih modrujejo naši očetje le o dokladah, med temi seveda tudi za novo cerkev v Rihembergu!

Ispred sodnije. — Neki 32-letni Giuseppe D'Aroma iz kraljestva je ponaredil svojo delavsko knjižico, katero je zaplenila tukajšnja policija. Radi tega so ga klicali pred sodnike, ki so mu prisodili 14 dnij zapora.

Stefan Brezigar in Ivan Grbec s Kanalskega sta bila obtožena javnega nasilstva, ker sta se zoperstavila občinskemu redarju, ko ju je hotel aretirati radi pretepa v neki gostilni. Prvi je dobil 2, drugi pa 6 mesecev trde ječe s postom in trdim ležiščem vsaki mesec.

„Nuna“. — Poročali smo, da je stala pred sodnikom neka „nuna“ Agneza Kuzunska iz ruske Poljske, obtožena, da je beračila. V daljši razpravi je bila ta „nuna“ obsojena na 24 ur zapora. Pri razpravi je rekla, da je prišla sem naravnost iz Krakovega, kjer so jo preskrbeli z denarjem, da pojde v Rim papeža gledat (!), in da, ko prestane kazen, bo nadaljevala svojo pot v Rim. Obleka, katero ima na sebi, je nekakega čudnega kroja, ki pa spominja na nune.

Zopet so zaprli Ernesta Kosa, posestnika iz Medane. Kakor znano, se z ženo ne razumeta, krivda ni le na njegovi strani, ter sta se prepirala toliko časa, da se je ona odločila ločiti se od njega. V sredo je bil Kos v Gorici, in ko se je opil, je šel razsajat in trkat v Židovsko ulico pred stanovanje svoje žene. Prišli so redarji ter ga odvedli v zapor.

Poskušen samomor. — V četrtek ponoči je hotel skočiti čez most koncem ulice Sv. Klare v Koren 56 let stari čevljar Jos. Jakopič. Slučajno sta videla to dva redarja ki sta ga prijela ter preprečila skok v globino. Zjutraj je bil pri spovedi in cel dan je molil. Rekel je, da si je hotel skončati življenje, ker je star ter nima s čim živeti.

Oni Vinko Vončina, ki je ubil dne 22. sep. t. l. svojo ženo v Grgarju, ter se nahaja v tukajšnjih zaporih, utegne zblazneti. Mož po noči silno trpi, teka okoli in joče, češ, da vidi satana, ki ga hoče odvesti s telesom in dušo. Postavili so ga pod zdravniško opazovanje.

Z Ajdovskega. (Za kratek čas.) Moč letošnjega vina se spozna tudi brez vinske uteže. Škoda, da ga je tako malo. Te dni so pripeljali iz neke bližnje občine — ime bodi zamolčano, čeprav raste tam najslajše grozdje — voz vina sem v Avdovščino. Ko sta se voznik in njegov pomagač odpravljala dolgo časa domov, pridružita se jima še dva tovariša iz tamkajšnje občine. V neki za vinske bratce primerni kasnosti se končno vendar vsi štirje možje z voli in vozom odpravijo domov. Toda hitro jim začne nagajati sam škrat. Voli z vozom se jim izgube. Sami niso vedeli, kako, četudi je prav gotovo, da niso bili prav nič vinjeni. Iskali so potem še ostanek noči in naprej, toda zaman. Pošten najditelj dobi nagrado.

Opomba: Doznali smo, da so se dobili voli z vozom tam blizu, kjer so jim zmanjkali.

Listnica. — Prosimo vse gg. dopisnike, da nam pišejo vedno le s črnilom in ne s svinčnikom.

Gostilna „pri Žagarju“ na Blanči tik nove postaje toči naravna domača bela in črna vina ter ima vedno dobro preskrbljeno kuhinjo z gorkimi in mrzlimi jedili. Ima lepe prostore ter sobe za zaprte družbe.

Visok obisk. — Knezonadškof dr. Jordan je obiskal pred kratkem Nigglov fotografski atelje v tekališču Jos. Verdi 30 ter se pustil slikati na razne načine po lastniku tvrdke T. L. Baumgartnerju.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je „Kunerol“, čista rastlinska mast iz orehov kokos, katero izdeluje tvrdka Emanuel Khuner & sin na Dunaju. Ta mast prekosi zdravstveno vse druge jedilne zabele in jo vsakdo lahko uživa, enako tudi trpeči na želodcu, oslabeli in okrevajoči.

Dokazano je, da so vobče priljubljene in povsod razširjene kapljice sv. Marka iz mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše sredstov v vsaki hiši ter prva pomoč vsakemu bolniku, kakor tudi obvarujejo zdrave ljudi pred neznanimi boleznimi. Opozarjamo gg. čitatelje na današnji oglas mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg.

Ni vse eno, kakšna primes se rabi za vsakdanjo kavino pijačo. Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima zaradi svojega posebnega proizvajanja priljubljeni vonj zrnate kave in je zato najbolj pripravna za prirejanje prav tako okusne kakor zdrave kave. Proti mnogoterim manj vrednim posnemkom, ki so izredno podobno zaviti, pa je treba pri nakupu vedno poudarjati ime Kathreiner in jemati tudi same izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Desetkrat se nudi priložnost, da se išče in priporoča pri ranjenju dobro obvezo. Pri tem najbolj pravilno in skušeno sredstvo, katero vsled svojega antiseptičnega, hladečega in bolečino olajšujočega učinka zabranjuje vnetja in poprej zaceli rane, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Frogner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Ker se to mazilo tudi pri večletni shranitvi ne spremeni ali izgubi svojega učinka, naj bode isto za nepričakovane slučaje v vsaki družini vedno pripravljeno. 2

Razgled po svetu.

Grof Tisza je nastopil svojo ministersko misijo v najboljših nadah, in sodilo se je že, da je ogrska kriza ugodno rešena. Ali temu ni tako. V zbornici poslancev je bil tak vihar ob njegovem vstopu, da ni mogel razviti svojega programa. Opozicija mu je napovedala najhujši boj z obstrukcijo. Nekateri listi menijo, da je najbolje, ako Tisza takoj odide.

V nižjeavstrijskem deželnem zboru je nujno predlagal posl. Steiner, naj se vlada pozove, da nemudoma izdela predlogo o zakoniti ureditvi obduciranja mrličev ter predloži isto državnemu zboru. Zahteval je, da se morajo sorodniki vprašati za dovoljenje, preden se kdo sorodnikov kot mrlič obducira. Prečital je zapisnik z nekim grobarjem, ki je prodajal vseučiliščnim profesorjem Kolisku Obersteinerju in Pollitzerju dele človeških trupel, za kar so mu dajali 1 do 2 gold. na mesec, prof. Pollitzer pa mu je dajal za vsako uho samo 20 krajcarjev, a grobar jih moral prav globoko izkopavati iz glave. Ker je profesor Žid, jemal je ušesa le od kristjanov, Žide so vedno cele pokopavali. — Posl. Seitz je izjavil, da cela zadeva ne spada v kompetenco deželnega, temuč državnega zbora. Rekel je tudi: „Kaj je obdukcija mrličev proti temu, da se vsled obdukcije vsako leto na tisoče ljudi obvaruje smrti“. Med njim in krščanskimi socialci je nastala ostra polemika. Končno je bil nujni predlog sprejet. Deželni zbor je nadalje sprejel ves spremenjeni poslovnik in deželni red. Vsled novega poslovnika bo imel deželni maršal pravico, predlagati, da se uporni poslanci za več sej izključijo; predlog bo disciplinarni svet izvedel, ne da bi vprašal zbornico.

Istrski deželni zbor. — V seji 4. t. m. so nadaljevali slovanski poslanci obstrukcijo. Pri vprašanju, ali naj se zapisnik potrdi ali ne, se je unela že daljša debata. Posl. dr. Rizzi je poročal potem o zakonskem načrtu, ki spreminja določila glede inkasiranja deželne doklade na pivo tako, da bo mogla začetkom novega leta dežela prevzeti sama inkaso teh doklad. O tem načrtu so razpravljali 4 ure. Čitali so dalje interpelacije posl. Kompareta o legarju v Škofjah, posl. Spinčića o razširjenju ljudske šole v Zametu, posl. dr. Trinajstića o poverjenju vseh javnih del izključno domačim podjetnikom, ki se morajo obvezati, da bodo sprejemali le domače delavce. Vsprejeta sta bila predloga dr. Trinajstića za gradnjo ceste po buzetskem Krasu in posl. Mandića o podporah za preskrbljevanje vode. Prih. seja drevi.

Koroški deželni zbor se je zopet pečal z jezikovnim vprašanjem pri sodiščih. Posl. pl. Burger je predlagal, naj izreče deželni zbor svoje ogorčenje zaradi obnovljenih poskusov v zadnjem času, da bi se prevrnil stari (?) običaj pri sodiščih glede jezikovne rabe, kar edino odgovarja dejanskim (?) razmeram in praktičnim (?) potrebam prebivalstva. Deželni zbor poziva ministerskega predsednika kot voditelja pravosodnega ministerstva, naj nastopi z vso odločnostjo proti poskusom, ki škodujejo (?) pravosodstvu in ljudstu in ljudskemu ter deželnemu blagru. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep izroči ministerskemu predsedniku in predsedstvu višjega deželne sodišča v Gradcu. — V debati je govoril prav odločno posl. Grafenauer, kako zanemarja dežela pouk Slovencev. Posl. Pupovac — „pošteni“ klerikalec in Slovan (?) — je imenoval nastopanje dr. Brejca nespametno nepremišljenost ter je izjavil, da bo glasoval za resolucijo. Posl. pl. Metnitz je predlagal še pristavek, da deželni zbor z ogorčenjem odklanja popolnoma nepoklicano (?) vmešavanje kranjske trgovinske zbornice in ljubljanskega občinskega sveta v koroške deželne zadeve. Knezoškof Kahn je tudi izjavil, da bo glasoval za predloge. Govorili so se Waldner, Neuner, Kotz, Pleschiutznig, Breiteger in deželni predsednik, na kar je bila resolucija sprejeta.

Pri proračunu je izjavil slov. posl. Grafenauer, da Slovenci nočejo samoslovenskih šol, toda v utrakvističnih šolah bi se učencev ne smelo deliti, ter mora v nižjih razredih biti materinščina učni jezik.

Ruski car in nemški cesar sta se sestala v četrtek. Ruski uradni list piše o tem, da ta sestanek je nov dokaz o prijateljskih odnošajih obeh vladarskih hiš, ki vplivajo ugodno na ohranitev svetovnega miru.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi nam piše: Čast nam je, obvestiti Vas, da je sprejelo podpisano društvo na I. letošnjem obč. zboru dne 31. okt. t. l. resolucijo, v kateri odločno obsoja zlorabo vseučiliškega vprašanja v kranjskem deželnem zboru od strani klerikalnih poslancev.

Za odbor slov. akad. društva „Ilirija“, v Pragi, dne 4. novembra 1903. Egon Starè, t. č. predsednik. Andrej Ivapec, t. č. tajnik.

Akad. društvo „Ilirija“ v Pragi si je izvolilo na I. letošnjem obč. zboru za zimski tečaj 1903/4. sledeči odbor: Juc. Egon Staré, predsednik, teho. Emanuel Hayne, podpredsednik, phil. Andrej Ipavec, tajnik, jur. Rudolf Šega, blagajnik, phil. Janko Pretnar,

Zaplankani raj.

(Odlomek iz indijanske mitologije.)

Zlati žarki jutranjega solnca so se kopali v rosnih kapljicah. Ne, to niso bile rosne kapljice, to so bile grenke solze, katere je pretakal sleherno noč veliki indijanski Bog, Manittou, radi greha prvega človeka. Da bi se pregrešil ta Adam vsaj radi pečenega kostanja ali radi polne sklede kuhanega fižola, bodi, toda izgubiti vse rajske vdobnosti radi piškavega jabolka, radi sadu, čegar kilogram bodo prodajale „venderigule“ šest tisoč let pozneje na vsakem trgu po osem vinarjev, to se je zdelo neodpustljivo visokemu indijanskemu Bitju. In zopet se Mu je vtrnila kakor limon po štiri vinarje debela solza izpod gostih obrvij na veliko sivo brado, in zaplakal je Manittou na glas nad neslogo, ko se namreč niti edini človek na svetu noče pokoriti Njegovim ojstrim paragrafom, narava je zatrepetala, ovila se za trenutek v megleno-prozorni pajčolan, in v bližnjem logu se je oglasil čuk.

Začelo je šetati Njegovo Indijansko Božanstvo po raju. V enem očesu Mu je bliščala črka: „c.“, iz drugega se je pa svetilo: „kr.“ Na desni in na levi so se mu klanjali brhki otroci narave: bledolični Zvončki, rmenc-bolne Trobentice, modrolase Vijolice, nedolžne Lilije, ponosni Tulipani, vročekrvni Maki, mehke Anemone, drobne Potočnice, bujne Rože, sanjave Astre, duhteče Narcize. Lahkonoge, vitke srnice so pulile navdušeno sočno travico kakega ljubavnega soneta, živahne veverice so skakljale in se lovile, velikanski zbor krila-tih slavčkov je prepeval ob pavzah, t. j. ob 10. in 11. uri zjutraj, ubrano pesen: „Dve let in pol sva se midva ljubila.“ V bližjem potoku so švigale male ribice (bacilšus cratko-crilce-us) sem ter tja in se veselile naivno svojega mladostnega plesa v srebrnih valovih žuborečega potočka.

V bližnjem logu se je oglasil čuk....

Povsod mladost, pomlad, petje in ples. Vsa rajska bitja so se kopala v rajski radosti, uživala brezskrbno zlate srečne ure sedanjosti, ker v Mayerjevem „Konversationsleksikonu“ takratnega časa se še niso nahajale besedice: jesen, zima, žalost, prihodnost in smrt. In sivobradatemu Bogu se je razjasnilo temno lice pri tej Njegovi rajski promenadi, solza veselja se je zasvetila v Njegovih c. kr. očeh, padla v njegov katalog in se spremenila tu v pohvalen red v naravnem obnašanju tega rajskega zavoda, oziroma zavodnega raja, in Njegovo božansko srce se je začelo širiti liki velikansko žrelo izstradanega krokodila, ko zapazi po treh mesecih lakote pred sabo dobro rejenega domačega zajca, ko sliši iz njegovih ust sladke besede: požeri me, dragi krokodil, glej, sam sem prišel k tebi.

V skladovju pa je zapel čuk visoko pesen o svoji ženitvi s sovo....

Manittou je stopal dalje. Srce se Mu je širilo še vedno in trda močna rebra so bila v nevarnosti. Bolj in bolj se je približeval Bog meji Svojega raja. Toda — tiho — kaj je slišalo Njegovo božansko uho? Ostal je, poslušal ropot, udarce s kladivom, zamislil se: „Aha, nihče drugi ni nego Adam!“ in Njegovo poprej jasno čelo se je zmračilo, na obzorju so se jeli zbirati temni oblaki, in kakor daljni grom so se razlegale besede:

„Adam, kje si?“

„Tukaj sem, gospod Manittou!“

„Kaj pa delaš?“

„Vigvam (hišo) zase in za druge, ker vem, da je žejne napojiti, lačne nasititi, dobro delo usmiljenja.“

„Predrznež! Me li hočeš poučevati, ko imam že tiskan katekizem, katerega sestavi čez toliko tisoč let Lesar. Adam, Adam!“ in gromovite besede so se slišale že od blizu: „Meni se zdi, da si postal liberalen, ker drugače mi ne bi kljuboval in se naselil ob meji mojega raja. Kako pa hočeš imenovati svoj vigvam?“

„Pri jelenu, gospod Manittou!“

„Zakaj?“

„Ker jelen kaže svoje košate roge ravno proti raju!“

Da ne bi izgovoril Adam nikdar teh besed! Blisk, da je bila zemlja vsa v ognju, strela, grom, da se je zemlja stresla, nevihta, in med ljutim, vse uničujočim bojem razjarjenih elementov so se slišale te besede:

„Kerubine, kerubine, Ti, kateri si izpodil Adama iz prve njegove domovine, iz raja, odloži za pet minut svoj ognjeni meč, prelevi se iz strogega čuvaja rajskih vrat v spretnega mizarja, vzemi v roke sekiro, žago, kladivo in žeblje, pokliči za pomagača svojega tovariša „Corriere-ja“ k sebi in zaplankajta mi raj, da ne bode mogel več zreti nesrečni Adam krasote božjega stvarjenja.“ Čuk je zapel...

„Ti čuk, kateri si bil dosedaj pameten ptič, bodi zanaprej čuk v pravem pomenu besede, ker si se oglašal vedno in me motil v mojem filozofiranju.“

„Adam! Tebi pa postavim čuvaja, kakoršnega si videl v raju, zvitega na drevesu spoznanja. Zmaj, velikanska kača naj pazi na te, in ko jo opaziš, se Ti obrne želodec. In ta kača se imenuj: A. K.“

Planke so pa rastle in rastle pod spretnimi rokami krilatih mizarjev. Čuk je zapel nagrobnico: „Nad plankami!“ Amerikanski Adam pa ni držal križem rok. Napravil si je najprej med vsemi potomci Čehe, ki so mu izdelovali plzensko pivo, sedel je v vigvamu in užival svoje rajsko veselje, in ni ga motilo sikanje pisanega čuvaja A. K.-ja, saj je imel odsev raja v svoji dvorani, bele, peneče se cvetke, saj je lahko nadomestovalo trkanje s časami tudi najlepše slavčevo petje, in nikdar več se ni slišalo božjega glasu: „Adam! kje si?“

Kajti božanske sline so zabranile tako vprašanje.

Ahasver.

knjižničar, iuc. Julij Pavliček, phil. Josip Marn, preglednika. Na istem obč. zboru je bil soglasno izvoljen častnim članom „Ilirije“ za naš narod velezaslužni g. Jan Lego.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi sklicuje na soboto 21. listopada ob 7. uri zvečer v restavracijo „u Choděry“, Ferdinandová tř., občni zbor s sledečim programom: 1. Poročila tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev predsednika in 3 členov odbora. 5. Samostojni predlogi. Samostojne predloge mora vsak ud vsaj 8 dni pred občnim zborom prijaviti odboru pismeno. — Odbor podpornega društva prosi one gospode, ki so prevzeli poverjeništvo, da vrnejo čimpreje nabiralne pole, prosi pa tudi slovenske rodoljube, da se po možnosti spomnijo našega društva s prispevki sedaj v začetku šolskega leta, ko so dohodki prav skromni, izdatki pa hitro rastejo. Za odbor: Jos. Germ, tč. tajnik, Fr. Tomšič, tč. predsednik.

Društvo slovenskih in hrvatskih dijakov vpodabljajočih umetnosti „Vesna“ naznanja, da se bo vršil II. redni občni zbor dne 7. listopada točno ob 7. zvečer v restavraciji Richter, III. Rennweg št. 1, Dunaj. Spored: 1. Čitanje zapisnika I. občnega zbora. 2. Poročilo odborovo. 3. Skica o razvoju slovenske umetnosti. Predava tov. A. Gaber. 4. Slučajnosti. Slovanski gostje dobro došli!

Ruske vojne ladije v Trstu. — V torek so priplule v Trst tri ruske vojne ladije, poveljnik je kontre-admiral Molos. Ladije se imenujejo „Car Nikolaj I.“, „Kabrek“ in „Abret“; prva je oklopnica, druga križarka-torpedovka in tretja torpedovka.

Kako se obnašajo „regnicoli“ v Trstu. — O tem čitamo v „Ed.“: Dne 2. t. m. okolo 9. ure zvečer je šla četvorica slovenskih delavcev (okoličanov) po istrski cesti proti pokopališču. Pri stari „prašilnici“ so se ustavili z namenom, da bodo jedli akozvane „mušole“. Ko je eden iz omenjene četvorice pojel šest tacih školjk, je vprašal prodajalca, koliko da jih daje za novčič? Prodajalec je rekel, da 6. Na ta odgovor je pristopil k prodajalcu neki Kalabrež in je rekal: „Aha! Nam Italijanom prodajate po 4 za novčič — „ščavom“ pa po šest!“ Prodajalec je polentarja zavrnil, kakor je zaslužil, toda ta je ponovil svoje „ščave“ in je še dodal: „Tu smo v Trstu, tu se mora govoriti izključno laški in ne „per ščavo“!!“ Našim je zavrelo po žilah, kar ni nič čudnega, ako pomislimo, da so oni tu domačini in na svoji zemlji, a oni, ki jih je žalil, je bil tujinec tam od kje iz lačne Kalabrije, ki je prišel semkaj, da istim našim delavcem trže kruh izpred ust. Na energično reakcijo od strani enega iz slovenske četvorice je priskočilo vse polno italijanskih podanikov — onih namreč, ki delajo cesto do pokopališča in katere je tuk. magistrat povabil semkaj, da se tu rede z našim denarjem in da želijo v plačilo za kruh, katerega so vzeli iz ust domačinom — z noži v rokah!! Da se domačini niso urno poskrili, bilo bi po njih!

V Trstu je ponesrečil 7 letni deček Bazilij Santarosa. Prišel je v obiske v hišo št. 631 pri Sv. Alojziju, kjer sta se s prijateljem „skrivala“. Pri tej igri je skočil Santarosa pod stopnice in ga ni bilo več. Tam je namreč vodnjak, 16 m globok, in 6 m vode je v njem. Deček je utonil. Gasilci so potegnili mrtvega iz vodnjaka.

Nuna v Begunjah jedla — šivanke. Predstojnica ženske kaznilnice v Begunjah je, kakor se nam poroča z Gorenjskega, z neko ji podrejeno nuno tako slabo ravnala, da ji je postalo življenje neznosno. V obupu je jela jesti — šivanke. Vsled tega je hudo zbolela in morali so poklicati zdravnika. Zdravnik je nuno preiskal ter opazil pod želodcem iglo, ki je prebodla želodec in predrla telesno kožo. Nuni so baje nato ekstrahirali celo množico šivank. Ker je nuna-prednica sestra ministra baruna Galla, se je baje hotela cela zadeva prikriti, da bi ne prišla v javnost. Navzlic temu pa je zvedel o tem čudnem slučaju državni nadpravdnik dr. Riegler, ko je kaznilnico nadzoroval, in uvedel preiskavo. Če bo preiskava mogla kaj pozitivnega dognati, je dvomljivo. Dotično nuno so prepeljali v neki drugi samostan. Vsekakor osvetljuje ta dogodek zelo čudne razmere med nunami v kaznilnici v Begunjah. Kje je pa oni proslavljeni mir, ona znosljivost in ljubezen, ki baje vlada za samostanskimi zidovi? „Sl. N.“

Vesel pojav iz Hrvatske. — Preteklo nedeljo je sklicala srbska samostalna stranka na Hrvatskem v Glini veliko skupščino, na kateri se je sklenila resolucija za ravnopravnost srbskega imena s hrvatskim, pravoslavne cerkve s katoliško, cirilice z latinico in srbske zastave s hrvatsko v kraljevni Hrvatski in Slavoniji. Nadalje so se skupščinarji izrekli za svobodo tiska in zborovanja in za finančijelno samostalnost Hrvatske in Slavonije. Ta skupščina je vsekakor vesel pojav, ker so se Srbi s svojo zahtevo po financijelni samostojnosti Hrvatske znatno približali hrvatski opoziciji, ker so vsi govorniki odkritosrčno povdarjali potrebo srbsko-hrvatskega sporazumljenja in ker so se tega srbskega shoda vdeležili tudi hrvatski rodoljubi, med njimi tudi tajnik osrednjega odbora „Hrvatske stranke prava“, Stjepan Radić! Ako bodo rodoljubi s hrvatske in srbske strani nadaljevali svoje delovanje v tej smeri, bodo se odnošaji med Hrvati in Srbi ublažili in ni izključeno, da se v doglednem času doseže med njimi popolno sporazumljenje, kar bi bilo v interesu vseh Jugoslovanov živo želeti!

Trpinčenje vojakov na Nemškem. — Vojaško sodišče v Berolinu je obsodilo podčastnika Breitenbacha v 8 letno ječo, ker se mu je dokazalo v 1027 slučajih trpinčenje podložnih. Njegov stotnik, ki je pripustil trpinčenje, pa je dobil 4 tedne hišnega zapora.

V Zagrebu so bile v torek demonstracije proti grof Khuenu. Čulo se je namreč, da namerava priti Khuen v Zagreb. To je razburilo dijake in občinstvo, da so vprizorili demonstracijo, in kos te so privoščili tudi grofu Erdődyju, ki je rekel, da vstreli vsakega, kdor bi demonstriral proti njemu. Pa ga ni bilo na pogled! Policija je postopala taktno, zato ni bilo izgredov.

Eksplozija v magazinih dinamita. — Iz Londona poročajo, da je na otoku Hudson v državi newjorški eksplodiralo v vladnih magazinih nekaj stotin ton dinamita. Na milje daleč je razstrelba vse opustošila. Ubitih je več oseb in mnogo ranjenih. Kraju nesreče se je mogoče bližati le na dve milji daljave, ker še vedno letijo razni predmeti na vse strani.

Potres v Perziji. — Iz Londona poročajo o potresu, ki je zadel kraj Turšice v Perziji. 350 ljudij je usmrčenih, mnogo ranjenih. 184 tovaren za tepihe je pokončanih. Mesto je takorekoč mahoma izginilo. Ruski zdravniki so šli v obilem številu na kraj nesreče pomagat ponesrečenim revežem.

Okoli zemlje v 47 dneh. — Amerikanec Henry Frederik je potoval okoli zemlje 54 dnij. To mu je bilo mogoče, ker je bila otvorjena mandžurska železnica. Odpotoval je iz Newjorka 2. junija z brodom „Deutschland“, pristal v Cherbourgu, se vozil preko Pariza, Berlina, Moskve, 14 dnij do Dalnjega na kineški meji. Dva dni je potreboval za prevoz čez Žolto morje, daljna dva dneva za pot do Jokohame. Ali tje je prišel prepozno 10 minut, ko je parobrod odšel. S tem je izgubil 7 dnij, ker je moral čakati 2 dneva na drugi parobrod, ki je vozil počasneje ter je potreboval 15 dnij, da je preplul Tihi ocean. V Viktoriji je stopil na kopno ter se je peljal od zapadne severoameriške obale do iztočne tako da je prišel 26. avg. v Newjork, Da ni zamudil parobroda, bi bil dospel okoli zemlje v 47 dneh. Jelus Vernes v svojem romanu računa za najhitreje potovanje okoli zemlje 80 dnij.

Književnost.

„Slovan“. — Mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. Uredil Fran Govekar. Lastnina in tisek Dragotina Hribarja v Ljubljani. — Pred nami leži 12. zvezek in s tem celoten I. letnik našega ilustrovanega mesečnika. Urednik in izdajatelj sta zares častno rešila postavljeno nalogo ter ustvarila list, na kateri smo lahko ponosni. Tako bogato ilustrovanega lista še nismo imeli, da, mi se kar čudimo, da je list srečno preživel prvo leto ter oglaša, da bo še izhajal. To je dokaz, da slovensko ljudstvo zna ceniti vrednost tega zares lepega, dovršeno urejevanega lista. — Priporočamo ga svojim čitateljem. Cena 12 K na leto.

Plesne svile od 60 kr. meter in višje, zadnje novosti, franko in **colnine prosto** doposlane v hišo. Bogata izbirka uzorcev na zahtevo. **Tovarna svile Henneberg v Curihu.** 4

Službe išče

mlad gospod bodisi kot pisar ali domači učitelj, zmožen slovenščine, laščine in nemščine ter slovenske stenografije. Ponudbe na naše upravništvo.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello štev. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najbolje vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Dr. J. Portik

= internist =

prične dne 15. t. m. zdravniško prakso v ulici Dreossi št. 17.

Zdravi posebno ženske in nalezljive bolezni.

Ordinuje:

od 9-11 dop. in od 2-4 pop.

Svojim rojakom se za obisk toplo priporoča.

Gorica ⇆ Gorica

Klimatično zdravišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvečava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotiškim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 80 h, kron 1·40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot **originalni izdelek** le tako steklenico, ki je previdena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI. Elizabethgasse št. 6.

Dobi se v lekarni „Pri Zvelčarju“ Robert Kastner, Tolmin.

Posestvo na prodaj,

prav v lepem kraju v Rožni dolini na Koroškem, blizu nove državne železnice. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara gostilna, trgovina ter prodaja tobaka, pripravljeno tudi za druge kupčije. — Proda se tudi sama hiša z obrtom. — Cena posestvu je 10.600 kron, polovico je plačati takoj, drugo po dogovoru. — Naslov pové iz prijaznosti upravništvo »Soče«.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanči,

toči vedno naravna domača bela in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.

Priporoča se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Naznanilo preselitve.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele, da je

preselil svojo gostilno

iz Gosposke ulice št. 19

v ulico Municipio št. 9.

Svojim rojakom se toplo priporoča udani

Fric Šimenc,
gostilničar.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina izvipavskih, furlanskih, briških, dalmatinskih in istrskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

C. kr. priviligirani

aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku štev. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovaren, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sakeje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

Čudna novost!

325 komadov za gld. 2·10

Krasna dobro idoča ura z lepo verižico, z 2-letnim jamstvom, „Laterna magica“ z 25 lepimi zabavnimi slikami, 1 elegantna broža, 1 lepa kravatna igla z Simili-briljanti, 1 krasna ovratna verižica iz orijentalskih biserov, moderno lepotičje za dame z patentnim zaklepom, 1 lep usnjat možnjiček, 1 elegantno držalo za smodke, 1 garnituro finih doublézlatih gumb za zapestnice in srajco s patentnim zaklepom, 1 nikalvast žepni nožič, 1 toaletno zrcalo z etui, 20 dopisalnih priprav in po vrhu še 200 rahljivih predmetov zastonj. Vseh 325 komadov z uro vred, katera je sama vredna tega denarja, razpošilja proti povzetju gld. 2·10 založna hiša **S. Kohane, Krakau Pf/944.** Kar ne ugaja, se vrne v denarju.

Izvleček iz priznalnih pisem.

Jednako kakor ste poslali gospodu Storferju, blagovolite tudi meni poslati proti povzetju, bodem Vas vedno priporočal.

Spoštovanjem **Ernest Klein,**
Vikov, parna žaga.

Za Vašo pošiljatev se Vam toplo zahvaljujem. Prosim pošlite mi še 15 steklenih podob proti povzetju.

Spoštovanjem **G. I. Krieg**
St. Vid na Glani, Koroško.

8 dni na poskušnjo!

Samo za gld. 2·75 pošiljam proti povzetju ali gotovini.

Zanesljiva nikelnasta remont. žepna ura z znamko! „System Roskopf Patent“ z 36 urno notranjo uravnavo kazalcev, gre na minuto natančno, z 3-letn'm jamstvom. (Elegantna pozlačena verižica za uro in reklamne priprave se dobi po vrhu zastonj. Ako ne ugaja, se vrne denar.

M. J. Holzer

tovarna ur in zlatenin en gros

Krakau (Avstr.) Dietelsg. 66

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov.

Ilustrovani ceniki ur in zlatenin zastonj in poštnine prosto. — Iščejo se agen'je. — Enaki oglasi so ponarejeni.

Dunajska zaloga blaga

A. Felberbaum

Tekališča Jos. Verdi štev. 11. (za vogla ulice za vojaškim.)

Velika izber

izgotovljenih oblek za dame in otroke, perilo, moderci in drugi modni izdelki po najnižjih cenah. — Specialiteta v **bluznah, predpasnikih, kožuhih itd.**

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

I. zvezek: **Pri puščavniku.** Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 3 ženske osebe.)

II. « : **Bratranec.** Burka v enem dejanju. — (2 možki, 3 ženske osebe.)

III. « : **Starinarica.** Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 4 ženske osebe.)

IV. « : **Medved snubač.** Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 1 ženska oseba.)

V. « : **Doktor Hribar.** Veseloigra v enem dejanju. — (5 možkih, 3 ženske osebe.)

VI. « : **Dobrodošli! Kdaj pojdete domu?** Veselo igra v enem dejanju. — (2 možki, 2 ženski osebi.)

VII. « : **Putifarka.** Burka v enem dejanju. — (3 možke, 2 ženski osebi.)

VIII. « : **Čitalnica pri brajevki.** Burka v enem dejanju. — (2 možki, 5 ženskih oseb.)

IX. zvezek: **Idealna tašča.** Veseloigra v enem dejanju. — (1 možka, 3 ženske osebe.)

X. « : **Eno uro doktor.** Burka v enem dejanju. — (6 možkih, 3 ženske osebe.)

XI. « : **Dve taščí.** Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 3 ženske osebe.)

XII. « : **Mesalina.** Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 3 ženske osebe.)

Vsak posamezen zvezek stane 40 vin., po pošti 5 vin. več.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in **nadzorstvo** je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½ %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½ %, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½ % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5½ %.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K = 129.026. — Hranilne vloge 1,479.006 70. — Posojila 1,443.030·10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68,050.90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!! 129 odlikovanj !!

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne fl. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Venca slovanskih povestij“

I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena . . . . . K 1·—

II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Živila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena . . . . K 1·—

III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz«. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. Cena . . . . . K 1·20

IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6 Jetnikovi otroci. Cena . . . . . K 1·20

V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena . . . . . K 1·20

VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1·20

VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1·20

»Venec slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Kunerol

zajamčeno čista rastlinska mast

iz oreha kokos.

Nadomešča maslo in svinjsko mast. — Izvrstno služi ter je dolgo vzdržljiva. — Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah z jedilnim blagom.

Cena vžigalic

1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48·— franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1 orig. zaboj s 500 zav. (Flaming) K 52·—; franko Ljubljana, 2% popusta.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo **veliko zalogo**

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici. **v Solkanu pri Gorici.**

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanjo trgovino pohištva tvrdke Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bodemo vodili pod jednakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Dela je lična ter dobro osnažena.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Največje kupovališče sirahovškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmiho s in trgih ter na deželi. 2 35—8

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič

v Gorici, tekališče Josipa Verdi 26.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove obleke lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerne. — Ravnokar mi je dospelo sveže raznovrstno blago za nastopno jesensko in zimsko sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim! Ob jednem naznanjam slavn. občinstvu, da sem preselil svojo krojaško delavnico in prodajalnico v ravno isto ulico pod štev. 33 t. j. nasproti dosedanjim mojim prostorom in nasproti novemu stavbišču »Trgovskega doma«.

Pojasnilo!

Večkrat pohvaljene ure **Anker Remontoir Sistem Roskopf** iz niklja, kupuje že dolgo let večina mojih odjemelcev, posebno poljedelci, uradniki, žandarmerijski, finančni in železniški uslužbenci ter so ž njimi **popolnoma zadovoljni.** — Razpošiljam svoje ure **pristno amerikanskega sistema**

Direktno razposlana gld. 2·50 | **Roskopf Patent Anker-Remont. št. 99**

(kot službena ura vsega priporočila vredna) z emajlirano tablico s številkami ter s fino politir nim in dobro zapirajočim pokrovom, s pozlačenimi kazalci, točno regulirana, teče 36 ur, 3-letno pismeno jamstvo, direktno razposlana na privatne odjemalce: **1 komad gld. 2·50; 3 kom. gld. 7; 6 kom. gld. 13·50.** Poleg verižica iz niklja z lepim kompasovim privezkom **vsak komad 30 kr.** Razpošiljam proti povzetju ali naprej poslanim zneskom ter vrnem denar, ako ura ne dopada, ali ako prav ne deluje. — **Bolj solidnega trgovskega ravna ja ne more nikdo zahtevati.**

HANNS KONRAD

Prva tovarna z urami — Most (Brüx) štev. 617 (Češko)

C. kr. zaprisežen sodnijski cenilec. Moja tvrdka je bila odlikovana s c. kr avstr. državnim orlom, z zlatimi in srebrnimi razstavnimi kolajnami ter z več nego 10.000 priznalnimi pismi, došlih s **celega sveta.** Moja tvrdka je kot izvozna tvrdka v tej stroki neprekosljiva, največja in najstareja ter izvaža v vse dele sveta. **Ustanovljena l. 1887. Ilustrovan cenik ur, zlatega in srebrnega blaga se razpošilja na zahtevo zastonj in franko.**

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor **500 podobami** od ur, zlatih, srebrnih in muzikaličnih predmetov, katerega pošilja **zastonj in poštnine prosto**

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša **Most št. 249. — (Češko).**

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goruzice (Sen'), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah

Naznanjam, da imam odslej v prodaji dober vinski špirit za žgati ter lahko postrežem svojim cenj. odjemalcem s prav zmernimi cenami.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Vsestransko pozornost

vzbuja

Izvanredno velika zaloga

izgotovljenih oblek

za gospode, dame, dečke in deklice

vseh stanov v trgovini

J. MEDVED

Gorica, Corso Verdi-jeva ulica štev. 38.

Solidno blago. **Kroj dunajski.**

Cene nizke in stalne.

Za naročilo obleke zadostuje prsni obseg. Naročila se odpošiljajo s prvo pošto.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica štev. 7.

Priporoča toplo sorojakom svojo **zalogo modnega blaga:**

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svile zadnje novosti za bluse, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najbolje vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljih modercev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

„Trgovski dom“ v Gorici.

Stanovanja in trgovine v najem.

V novem »Trgovskem domu« podpisane zadruge, ki bo stal poleg ljudskega vrta v okras mesta in ponos narodu, je že naprej oddana večina prostorov. — Na razpolago je le še nekaj stanovanj in ena ali dve trgovini. — Vsi prostori bodo imeli po zimi toploto iz osrednje kurjave, torej brez pečij. Stanovanja bodo urejena z vsem modernim konfortom. — Načrti so ponudnikom na razpolago v zadružni pisarni.

V Gorici, 28. okt. 1903.

Načelstvo „Trgovsko-obrtne zadruge“.

Christofle & C.ie

c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Zaščitna znamka tovarne

Težko posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbéra najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje izvirnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime Christofle.

Prva kranjska z vodne sile na turbino delujoča

tovarna stolov

Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane

stole, fotelja, vrtne stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje tvrdka najnovejše obsirne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Prosiva zahtevati listke!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izbor **kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov** po brezprimerno nizkih cenah.

Pozor! Eno krono nagrade!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec v Gorici pred nadškofijo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nositeljev v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Pozor! Eno krono nagrade!

Prosiva zahtevati listke!!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši Gosposkih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dobi se povsod!

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime **„Schicht“** in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega **280** velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga** v **Novi York** ali pa v **Halifax.**

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta štv 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se vporabljajo za notranjo in zunanjo rabo. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. Delujejo blagodejno pri boleznih v želodcu, ublažujejo katar, umirujejo blevanje in lajšajo naduho. Pospešujejo prebavljanje, čistijo kri in črevа. Odvajajo velike in male gliste in vse bolezni provzročene od glist. Delujejo izvrstno proti hripavosti, zdravijo vse bolezni na jetrah, „koliko" in trganje v želodcu. Odstranijo vsako mrzlico in vse bolezni izvirajoče iz mrzlice. Najbolje sredstvo proti maternici in madronu. Te kapljice ne smejo manjkati v nobeni mestni in kmečki hiši.

Dobiva se samo v mestni lekarni v Zagrebu. Naročila naj se naslovljajo:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg štev. 39 v bližini cerkve sv. Marka.

Denar naj se pošilja naprej, drugače se pošlje po povzetju. Manje kot jeden ducat (12 stekleničic) se ne pošilja.

Cena je sledeča franko na vsako pošto:

1 ducat (12 stek.) 4 K; 2 ducat (24 stekl.) 8 K; 3 ducat (36 steklen.) 11 K; 4 ducata (48 steklen.) 14 K 60 vin.; 5 ducatov (60 steklen.) 17 K.

Na raz olago je tisoče in tisoče priznalnih pisem, ki se ne morejo vsa priobčiti, zato navedemo samo imena nekaterih gg., kateri so s posebnim vspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Janko Kišur, kr. nadgozdar; Štefan Bačić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanović, kmet; itd.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg, štev. 89 v bližini cerkve sv. Marka.

Josip Cociancig

v Gorici, ulica Jos. Verdi 25.

Velika izbér obuvala

za dame, gospode in otroke.

Zaloga pohišnih čevljev, za plese, galošev itd. Prevzema se vsako naročilo in poprava po zmernih cenah.

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesnago, ker vsled te vsaka majhna ranitev lahko nastane velika, težko ozdravljiva rana. Že 40 let je odkar se imenuje mečilno mazilo, **praško domače mazilo** priznano kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanem znesku K 3·16 se pošilja ½ škatljic ali K 3·36 ½ šk., ali K 4·60 ½ šk., ali K 4·96 ½ šk. franko na vse postaje avstro-ogersko monarhije. — **Vsi deli omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.**

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarna „Pri črnem orlu"

Praga, Mala strana, na voglu Spornerove ulice č. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gilubich, Pontoni in Girone li. 2

Veliki salon

hotela „pri zlatem jelenu"

je že otvorjen in vrejen po velikomestnem načinu. — To je največji, najelegantnejši restavracijski salon v Gorici, kakoršnega doslej nima niti Trst, ne Ljubljana. — Plzenjsko „prazdroj" pivo iz meščanskega pivovarja.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika", ktero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je **edinole prava, starodavna „Pratika"**, ktero je mnogo let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika" ima na prvi strani podobo **sv. Jožefa** kot uradno potrjeno varstveno znamko. **Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratiko"**, vsako drugo zavrnite kot nepravo!!!

„Vel. Pratika" stane 24 v. „Vel. Pratika" stane 24 v.

„Goriška Tiskarna" A. Gabršček v Gorici

priporoča slavnim bralnim in pevskim društvom ravnokar izišle jednodejanske burke in veseloigre, katere izhajajo v „Taliji". Doslej je izšlo 12 knjig. Na zahtevo pošiljamo imenik in cenik zastonj in franko.